

09 May 2017 14:34

BNS-i intervjuu ameerika kolumnisti ja luureksperdi John Schindleriga

BNS-i intervjuu ameerika kolumnisti ja luureksperdi John Schindleriga

TALLINN, 9. mai, BNS - BNS-i ajakirjaniku Erik Eenlo intervjuu ameerika kolumnisti, luureksperdi ja endise luuretöötaja John Schindleriga.

Te olete nimetanud Venemaa sekkumist USA presidendivalimistesse eelmisel aastal ja sellele järgnenud skandaali "Kremlingate-iks" ja öelnud, et see on riigi suurim poliitskandaal alates Watergate-ist. Kuidas te hindate selle kõige tekitatud kahju USA institutsioonidele, usaldusväärsele ja poliitilisele protsessile? Kas Kremli erioperatsioonil on õnnestunud pöörata üks osa USA elanikkonnast (nimelt Trumpi toetajad ja miljonid inimesed keskläanes) föderaalinstitutsioonide vastu?

Salaoperatsioonid ei saa luua poliitilisi tingimusi, vaid saavad üksnes ära kasutada seda, mis on juba olemas. Piisavalt palju ameeriklasi suhtus enne 2016. aastat föderaalsetesse institutsioonidesse skeptiliselt ja ehk isegi vaenulikult.

Seda öelnuna, KremlinGate on teinud Ameerika poliitikale ja ühiskonnale arvestatavat kahju. See on halvendanud Ühendriikides niigi tõsiseid ideoloogilisi lõhesid ning muutnud meie toore poliitika palju jämedamaks.

Kõige tõsisem on viis, kuidas presidendikandidaat, nüüd president Trump, taunib rituaalselt igasugust kriitikat enda ja oma valitsuse aadressil kui "libauudiseid". See on otse öeldes demokraatlikke väärtusi õõnestav putinlik taktika. Vaba meedia on Ameerika demokraatia nurgakivi ja on selge, et Trump vihkab seda.

Ajaloolane Timothy Snyder ütles veebruaris, et ameeriklastel on kuni aasta USA demokraatia päästmiseks autokraatlikkusele kalduva president Trumpi korrutivsest mõjust. Kas te nõustute tema hinnanguga ja kuidas on USA süsteemis sisalduvatel kontrollimehhanismidel õnnestunud Trumpi tegevust piirata?

Ma ei ole nii pessimistlik kui professor Snyder, ehkki ka mina ei oota minu riigi olukorra kiiret paranemist. Trumpi ootab ees langemine silmanähtavate sidemete tõttu Kremliga, mida uurib Föderaalne Juurdlusbüroo (FBI), ja see protsess viib Washingtonis ulatuslikule poliitilisele puhastusele, mis kujuneb traumaatiliseks, ent on vajalik. Trumpi püüded suruda kongressile ja kohtutele oma tahet peale on juba nurjumas. Tema populaarsus avalikkuse silmis on lihtsalt ebapiisav, et võimaldada sellist kodanikuühiskonna lämmatamist, mida Trump tahab.

Süüria režiim, Venemaa ja Iraan näivad püüdlevat Süürias relvarahu ning Genfi ja Astana poliitiliste protsesside kattevarju all sõjalise võidu poole mässuliste üle. Värskeim areng puudutab niinimetatud deeskaleerimistsoone. Kas Süürias on vajalik USA suurem sõjaline sekkumine Damaskus-Moskva-Teheran telje tasakaalustamiseks ning selleks, et sundida neid rahuläbirääkimistel üldse mingeid järeleandmisi tegema?

Putin on saavutanud Süürias juba praegu enamiku oma eesmärkidest. Ta on säilitanud oma kliendi, Assadi diktatuuri, mis on Kremli jaoks suur võit. Ehkki Süüria kohutav sõda vindub veel aastaid, on selle tulemus juba teada.

Ma olen skeptiline selles osas, et pärast kuut aastat uimerdamist ja teadmatust, mida Süüriaga ette võtta, on Washingtonil mingeid häid ja praktilisi ideid. Praeguses etapis pole midagi, mida Ühendriigid saaksid sõja kulu otsustavaks muutmiseks ette võtta. Ma ei usu, et Valgel Majal – eriti Donald Trumpi seal viibimise ajal – oleks julgust sundida Putinit ning tema Süüria ja Iraani partnereid üldse midagi tegema.

Seda öelnuna, peamist süüd selle olukorra eest kannab president Obama, kelle otsus hüljata Süürias ligi neli aastat tagasi oma "punane joon" tähendas USA poliitika sisulist üleandmist Moskva terves piirkonnas. Kõik muu tuleneb sellest mittevajalikust läbikukkumisest.

Õõnestusmeetodid, mida Venemaa välisriikide valitsuste kahjustamiseks tarvitab, on leidnud Baltimaades ja mujal Kesk- ja Ida-Euroopas kasutust pikka aega. Asjaolu, et Moskva on hakanud kasutama sama tööriistakasti USA ja Lääne-Euroopa suurvõimude vastu, ütleb midagi tema jultumuse ja karistamatuse tunde kohta. Konventsionaalse sõjapidamise vallas on võimalik Venemaad heidutada, aga kuidas heidutada tema hübriidsõda?

Ma kardan, lääne praegune olukord on keeruline ja seninägematu. Kremli poliitilise salasõja doktriini, mille ma olen tituleerinud erioperatsioonide sõjaks ja mida eelmisel aastal minu riigi vastu kasutati – agressiivne spionaaž kombineerituna propaganda ja õõnestustegevusega – kasutatakse praegu Prantsusmaa vastu. Saksamaa on järgmine.

Tähelepanuväärne on kõige selle näiliselt salajase sõjategevuse tegelik varjamatus.

Venemaa kasutab oma huvide edendamiseks endiselt hästi teada kattevarje nagu APT 28 (mis on tegelikult Vene sõjaväeluure – GRU) ning WikiLeaksi etturit, kuigi kõigile on teada, kes tegelikult kulisside taga niite tõmbab. Putinit ei huvita, et me teame, ja see on tõsiselt häiriv.

NATO peab aktsepteerima, et Venemaa on kuulutanud läänele teatud liiki sõja ja me peame hakkama vastupanu osutama. Sõjaliselt on NATO võimeline kergesti Venemaad heidutama, poliitilise sõjapidamise koha pealt olen ma praegu palju pessimistlikum.

Venemaa varjatud läänevastase agressiooni silmanähtava olemuse ainus positiivne külg on see, et kuna seda viiakse ellu reaalselt kõigile nähtavalt, tähendab see toimuvast aru saavate inimeste arvu suurenemist.

Patiseisule Ukrainas lõppu ei paista. Kas on olemas oht, et Venemaa sõda Ukraina vastu muutub peagi unustatud sõjaks, mis jätkab podisemist ajal, kui Venemaa kuhjab lääne ukseesisele uusi kriise, nagu ta näib tegevat Balkanil? Kas on üldse realistlik loota, et Venemaad on võimalik sundida Ukrainaga seoses järeleandmistele, arvestades, et Kreml peab seda geopoliitilist ruumi oma identiteedi jaoks elutähtsaks?

Ukraina konflikt on patiseisus. Putinil pole aimugi, mida ette võtta. Sõjaliselt on tal võimalik hoida konflikti madala intensiivsuse juures – hootine suurtükivägi, väiksemahulised rünnakud Kiievi tasakaalust väljas hoidmiseks -, aga Kremlil puudub selgelt isu suurema sõja järele.

Tagantjärele võib öelda, et Putin tegi 2014. aastal tõsise vea, kui ta ei suutnud luua tegelikku Novorossijat, teisisõnu Ida-Ukrainas "vabastatud" alade ühendamist okupeeritud Krimmiga.

Kolm aastat tagasi, kui Ukraina oli sõjaliselt mõttes selili, oleks olnud selline operatsioon Moskva jaoks üsna lihtne. Praegu oleks see keeruline ja kulukas poliitiliselt, majanduslikult ja sõjaliselt. Ida-Ukrainast arvestatava osa okupeerimine on sild eikuhugi ja kindralstaap Moskvas teab seda.

Kreml võib seetõttu olla mingil hetkel avatud mingisugusteks läbirääkimisteks, sest ainus, mida Venemaa Donetskis ja Luganski okupeerimisega saab, on võimalus teha Kiievi jaoks elu keeruliseks. Mis puudutab Krimmi, on see küsimus Moskva vaatevinklist lahendatud, aga Vene okupatsioon Ida-Ukrainas on lahtisem teema.

Minu suurem mure on see, et ajal kui Ukraina sõda on nähtava lahenduseta patiseisus, püüab Putin avaldada survet mujal. Balkan pakub Venemaale lihtsaid provokatsioone – GRU nurjunud riigipööre Montenegros läinud sügisel on näide sellest, kui räpaselt Kreml tahab luuremängu mängida -, mis tõmbaks endale NATO tähelepanu ja tooks kaasa lääne takerdumise täiendavatesse sogsastesse konfliktidesse.

Putin on raevus sellest, et Montenegro hääletas just NATO-ga ühinemise poolt, mistõttu peaksime ootama

Venemaa ebameeldivat vastutegevust Kagu-Euroopas. Habras olukord Makedoonias on Moskva jaoks küps sihtmärk ning NATO peab olema valmis suruma seal kõikuva piirkondliku rahu hoidmiseks maha Kremli agressiivsed sammud.

Baltic News Service